

вчати активній суспільній комунікації, зокрема її вербальній формі. Такий підхід відповідає постулатам сучасної педагогіки співробітництва і розвивального навчання.

Використання інноваційних технологій не ставить за мету модернізувати чи радикально оновити арсенал навчальних методів, прийомів або змінити структуру завдань у процесі аудиторної роботи з української словесності. Вони повинні органічно вписуватися у канву уроку, спираючись на тренінгові завдання (Роби як я! Роби за зразком!) і виходити на рівень самостійної творчості. Так, під час опрацювання теми «Публічний виступ» не зайвим буде навчання техніки активного слухання і розгортання діалогу (при обговоренні виступу доповідача), що можна реалізувати, використовуючи такі форми роботи, як майстер-клас, адрес-студія тощо. Готуючи аудиторію до презентації словника, звертаємо увагу на обов'язковість зворотнього зв'язку у спілкуванні, вміння орієнтуватися в комунікативних потребах аудиторії, зокрема в інтенціях. Відпрацьовуючи тему «Репрезентація наукових студентських робіт», викладач використовує елементи ділової гри, зокрема варіант «Інтернет-перекладач: за та проти», а при аналізі матеріалів з теми «Риторика. Ораторське мистецтво» актуальним буде метод «мозкового штурму».

Важливим складником роботи зі студентською аудиторією є художній текст, що дозволяє викладачеві знайомити слухачів з побутовими та типовими професійними ситуаціями спілкування та переносити вміння та навички героїв твору на реальний ґрунт соціальної і фахової комунікації.

Король О. Ю., ст. викладач
кафедри іноземних мов факультету МЕІМ

ЗВОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Між вимогами ринку праці та практичними результатами освітньої діяльності вищих навчальних закладів утворився відчутний розрив, що призводить до численних нарікань з боку споживачів освітніх послуг і роботодавців, зокрема на відсутність навичок практичної роботи за обраним напрямом або спеціальністю. Мова йде саме про досягнення нових цілей вищої освіти —

досягнення нового рівня освіченості майбутніх спеціалістів і нового рівня їх практичної професійної підготовки. При цьому надзвичайно важливим є оцінювання не тільки знань і вмінь, але й творчої самостійності, професійно-етичного аспекту протікання навчального процесу. Отже, можна стверджувати, що орієнтація на студента вимагає такої побудови процесу навчання, яка потребує акценту не тільки на вмінні користуватися іноземною мовою, але і на розвитку студентів як особистостей, які мають набути навчальні вміння, необхідні для самостійного навчання упродовж всього життя.

Серед таких умінь виокремлюють такі, як: організаційні (time management, planning and flexible skills, ability to work under pressure), аналітичні, що необхідні як для аналізу та оцінки процесів, явищ, результатів у будь-якому бізнесі, так і для самоаналізу (self-evaluation skills), розвитку особистісних якостей (honesty, assertiveness, self-motivation, tolerance, confidence) і творчих здібностей (creativity).

Усі ці вміння та якості можна формувати та розвивати у студентів цілеспрямовано протягом навчання. Особливо ефективними для цього виявляються проектна робота, підготовлені дискусії та симуляції. Стимулом для спостереження за особистим розвитком, і в плані мовлення, і в плані особистості, може стати систематичний 5 хвилинний зворотній зв'язок (feedback), організований в усній або письмовій формі, в кінці кожного заняття.

У персональному навчальному щоденнику студенти вчать мислити, усвідомлювати тенденції навчального процесу, спостерігати свої досягнення та невдачі, аналізувати їхні причини, визначати свій персональний стиль у навчанні. З цією метою їм запропоновано надати розгорнуті відповіді на такі запитання:

1. Something I have learnt today as a student of English.
2. Something I have discovered today about myself as a learner.
3. Something I would like to investigate further.
4. A certain moment during the session when I really felt involved/stunned/bewildered/bored/frustrated.
5. An activity I consider the most useful.

Зворотний зв'язок дає викладачам інформацію про хід навчального процесу. Аналізуючи спостереження студентів, їхні висловлювання про хід виконання вправ, їх реакцію на дані завдання, можна виявити правильність висловлювань студентів і розуміння ними мети завдань; відхилення від мовних і мовленнєвих норм; характер і кількість загальних іта індивідуальних помилок, що допускаються студентами, а в цілому і здійснення ними навчальної

комунікації; успішність виконання поставленої навчальної задачі і вправ; прогрес у ході навчальної діяльності. Отримана оперативна інформація також служить підставою для діагностики ходу навчального процесу та виявлення відповідності обраної тактики і виконуваних завдань реальним потребам навчання. Це дозволяє об'єктивно оцінювати навчальну ситуацію і прийняти рішення про внесення в разі необхідності корекції в підбір завдань, їх режим, тривалість і послідовність в організації всієї роботи. Систематична самооцінка своєї навчальної діяльності може стати потужним емоційним мотивуючим зарядом і мати стимулюючий вплив, що сприятиме внутрішньому самоконтролю та самостійності студентів, вмінню і бажанню вчитися. Таким чином, описаний Feedback є альтернативною формою оцінювання, яке дає якісну індивідуальну характеристику спостережуваного ходу навчального процесу, призначену для викладача у методичних цілях або для студентів у навчальних цілях. Оцінювання дозволяє також здійснювати інші функції — мотиваційні та стимулюючі. Оцінка у формі балів відображає лише кількісну характеристику ходу навчального процесу студентів. У даний час бальна система оцінок і форма обліку успішності з іноземних мов потребують вдосконалення, тому що вони дають лише загальне, приблизне уявлення про хід навчально-виховного процесу без диференціації за видами мовленнєвої діяльності, що не дозволяє ефективно використовувати оцінювання з метою управління цим процесом.

Кривич Н. Ф., викладач кафедри
української мови та літератури

МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНЦІЯ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ ЯК СКЛАДОВА МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ

Як показує досвід роботи у вищій школі, останніми роками спостерігаємо, що більшість студентів-першокурсників мають недостатньо сформовані мовленнєво-комунікативні вміння: бідний словниковий запас, уживання русизмів, діалектизмів, просторіч, слів-паразитів; одноманітність синтаксичних конструкцій, відсутність образності мови; невміння логічно й грамотно висловлювати власні думки і будувати зв'язні висловлювання відповідно до заданої комунікативної ситуації. Відчувається та-